

Investigating the Sports Consumption Pattern of Urban and Rural Households in Iran: 2001 to 2016

Fariba Askarian¹ , Farnaz Fakhri²

1. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: askarian@ut.ac.ir
2. Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Arak University, Arak, Iran. E-mail: f-fakhri@araku.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

27 January 2022

Received in revised form:

7 March 2022

Accepted:

17 April 2022

Published online:

10 December 2023

Keywords:

*Consumption Pattern,
Household,
Sports Expenditures,
Trend of Change.*

ABSTRACT

Introduction: One of the most important approaches of society to living and health standards is Investigating the consumption pattern and the trend of changes in household sports consumption.

Methods: This study was descriptive-analytical and due to the nature of the issue, data collection on household sports expenditures was done in 7 groups using a 16-year period documents taken from the Statistics Center and Central Bank of Iran websites. At first the data were obtained using descriptive statistics; then, they were summarized using tables and graphs; and then, with econometric methods, relative and real changes were calculated according to the price index in the above years. Finally, to eliminate the effects of inflation, its relative and real growth was calculated. Also, the Kolmogorov Smirnov test, paired t-test, and independent t-test was used at $\alpha = 0.05$ with SPSS.

Results: The results show that household sports expenditures in 2016 compared to 2001 had 95% real growth. Of the total sports expenditures, about 61% were related to urban households and the rest to rural households. Urban household per capita in 2016 had a significant decrease and negative growth but rural household sports per capita increased and had positive growth.

Conclusion: Lack of significant sports participation in Iran, increasing inflation shifting the share of important expenses for households, and increasing urbanization rates can be factors affecting the results. Unbridled inflation control, creating a culture and sports subsidies for sports facilities, can be a way in this direction in sports participation and consequently the expenses of more and more people in sports, which also leads to the economic growth of the sports industry.

Cite this article: Askarian, F., & Fakhri, F. (2023). Investigating about the pattern of sports consumption of urban and rural households in Iran: 2001 to 2016. *Sport Management Journal*, 15 (4), 5-17.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2022.337871.2891>

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) | web site: <https://jsm.ut.ac.ir/> | Email: jsm@ut.ac.ir.

Extended Abstract

Introduction

Understanding the pattern of household sports consumption is one of the important tools for evaluating the economic and social policies and plans of each country in the field of sports and health, and it leads to achieving the goals of sustainable development in societies. Therefore, the purpose of this research was to investigate the trend of changes in Iranian household sports expenditures over a 16-year period to determine which products and equipment have experienced positive or negative growth.

Methods

This study was descriptive-analytical and due to the nature of the issue, data collection on household sports expenditures was done in 7 groups using a 15-year period documents taken from the Statistics Center and Central Bank of Iran websites. At first the data were obtained using descriptive statistics; then, they were summarized using tables and graphs; and then, with econometric methods, relative and real changes were calculated according to the price index in the above years. Finally, to eliminate the effects of inflation, its relative and real growth was calculated. Also, the Kolmogorov Smirnov test, paired t-test, and independent t-test was used at $\alpha = 0.05$ using SPSS software.

Results

According to the findings, the total household sports expenditures in 2001 and 2015 was 651 and 1318 billion Rials, respectively. The highest share spent in 2001 and 2015 is related to shoes, clothes and the cost of learning sports. Also, the highest real growth rate can be seen in the purchase of books and publications, rental of equipment and tickets, and entrance fees, respectively. The sports per capita of each Iranian household was 44,793 Rials in 2001, which reached 54,472 Rials in 2015 and increased by 9,679 Rials, but only 20.1% real growth. Also, The other results show that household sports expenditures in 2016 compared to 2001 had 95% real growth. Of the total sports expenditures, about 61% were related to urban households and the rest to rural households. Urban household per capita in 2016 had a significant decrease and negative growth but rural household sports per capita increased and had positive growth.

Conclusion

The high share of expenses such as housing and food, the low average annual household income in compare4 to costs, the high inflation rate in the country, and the lack of significant participation of people in sports activities compared to other developed countries, all have a significant impact on the low level and changing patterns of household sports consumption. Also, considering the importance of the share of household sports expenditures, as one of the most important components of the economic growth of the sports industry, examining the changes in the pattern of household sports consumption and monitoring it can inform those involved about the changes so that the necessary measures can be taken in time. Also, the results of this research are very important for the policy implications in sports issues and should be considered in formulating future policies, especially policies that aim to reduce inequality among the population and thus improve living standards and well-being.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: The authors undertake that all ethical issues have been observed in this research.

Funding: The research was done without using financial resources

Authors' contribution: The authors have contributed equally

Conflict of interest: The authors have no conflicts of interest

Acknowledgments: The respected referees are thanked for providing structural and scientific comments.

مدیریت ورزشی

بررسی الگوی مصرف ورزشی خانوار شهری و روستایی ایران طی سال های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۵

فریبا عسکریان^۱، فرناز فخری^۲

۱. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: askarian@ut.ac.ir

۲. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اراک، اراک، رایانامه: f-fakhri@araku.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	مقدمه: الگوی روند مصارف ورزشی از مهم‌ترین رویکردهای جامعه به استانداردهای زندگی و سلامت محسوب می‌شود که در این تحقیق به آن پرداخته شده است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۰۷	روش پژوهش: تحقیق حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است و به دلیل ماهیت موضوع، جمع‌آوری اطلاعات مربوط به هزینه‌های ورزشی خانوار در هفت گروه، به شکل اسنادی، طی ۱۶ سال مذکور از مرکز آمار و بانک مرکزی ایران صورت گرفت. داده‌ها ابتدا با استفاده از آمار توصیفی خلاصه و سپس با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی، تغییرات نسبی و واقعی و سپس با از بین بردن آثار تورم، رشد نسبی و واقعی آن محاسبه شد. همچنین از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، t همبسته و t مستقل در سطح معناداری $\alpha = 0/05$ استفاده شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱۲/۱۶	یافته‌ها: نتایج نشان داد که هزینه‌های ورزشی خانوار در سال ۱۳۹۵، نسبت به سال ۱۳۸۰ حدود ۹۵ درصد رشد واقعی داشته است. سرانه ورزشی خانوار شهری در سال ۱۳۹۵ به‌طور معناداری نسبت به سال ۱۳۸۰ دارای کاهش و رشد منفی، ولی سرانه ورزشی خانوار روستایی افزایش و دارای رشد مثبت بوده است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۲۸	نتیجه‌گیری: عدم مشارکت ورزشی چشمگیر در ایران، افزایش تورم، جابه‌جایی سهم هزینه‌های مهم برای خانوار و افزایش نرخ شهرنشینی می‌توانند عوامل اثرگذار بر نتایج حاصله باشند. در این زمینه کنترل تورم افسارگسیخته، فرهنگ‌سازی و ایجاد یارانه‌های ورزشی برای استفاده از اماکن ورزشی، در مشارکت ورزشی و به‌تبع آن هزینه‌های هرچه بیشتر مردم در ورزش، که به رشد اقتصادی صنعت ورزش نیز می‌انجامد، راهگشا خواهد بود.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۰۱	
کلیدواژه‌ها: الگوی مصرف، خانوار، روند تغییرات، هزینه‌های ورزشی.	

استناد: عسکریان، فریبا؛ و فخری، فرناز (۱۴۰۲). بررسی الگوی مصرف ورزشی خانوار شهری و روستایی ایران طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۵. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۵ (۴)، ۱۷-۵.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2022.337871.2891>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کپی‌رایت کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. | آدرس نشریه: <https://jsm.ut.ac.ir/> | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران. © نویسندگان.

مقدمه

مخارج مصرفی یا هزینه‌های خانوار، از مهم‌ترین رویکردهای تعیین استاندارد زندگی خانوار تلقی می‌شود. خانوار برای رسیدن به رفاه موردنظر پس از بهینه‌یابی در مورد مصرف حال و آینده ترکیبی از مخارج را انتخاب می‌کند که رفاه حال و آینده خود را به حداکثر برساند. نحوه ترکیب اجزای مخارج برای شکل‌دهی سطح مشخصی از مصرف خانوار، الگوی مخارج مصرفی خانوار نامیده می‌شود. از دید کلان، الگوی مصرف تقاضای کل کالاها و خدمات را در یک کشور به نمایش می‌گذارد و در اغلب موارد بیش از نیمی از تولید ناخالص داخلی^۲ یک کشور را به خود اختصاص می‌دهد. از طرف دیگر الگوی مخارج مصرفی خانوار، مبین سطح رفاه و فقری است که یک کشور تجربه می‌کند (اسکویی و امامی، ۲۰۱۶).

بر اساس دیدگاه هون و ماریسنایا^۳ (۲۰۱۹)، تصمیم خانواده در مورد میزان مصرف و یا صرفه‌جویی، همواره در مسائل اقتصاد خرد، بسیار مهم تلقی می‌شود. در ایران به‌طور کلی هزینه‌های مصرفی خانوار، شامل هزینه صرف‌شده برای انواع وسیعی از کالاها و خدمات است که بر اساس طبقه‌بندی محوری محصولات^۴ به مواد خوراکی و غیرخوراکی تقسیم می‌شود. طبقه‌بندی محوری محصولات، یکی از نظام‌های طبقه‌بندی است که زیر نظر سازمان ملل، توسعه یافته است و به‌طور اختصار CPC نامیده می‌شود. این سیستم دارای پنج سطح است و تمامی کالاها و خدمات حمل‌شدنی و حمل‌نشده از جمله زمین خالی را هم طبقه‌بندی و کدگذاری می‌کند. مهم‌ترین اهداف طبقه‌بندی محوری محصولات، عبارت است از فراهم آوردن چارچوبی برای مقایسه بین‌المللی آمارهایی که به کالاها، خدمات و دارایی‌ها می‌پردازد. طبقه‌بندی محوری محصولات، به این منظور ایجاد شد که هماهنگی میان رشته‌های گوناگون آمارهای اقتصادی و آمارهای وابسته به آن را افزایش دهد و نظام‌های حساب‌های ملی که جزئیات بیشتری از اقلام کالا و خدمت می‌خواهند از آن استفاده کنند (عسکریان، ۲۰۱۹).

مصرف ورزشی فردی به هزینه‌های خرید کالاهای خانوادگی اطلاق می‌شود که شرکت‌های دریافت‌کننده سفارش‌های تهیه کالاها و خدمات ورزشی آنها از طریق شرکت‌های خدماتی مجری به مردم ارائه می‌کنند. کالاهای ورزشی، تجهیزات ورزشی و تمرینی، وسایل ورزشی و کفش‌های ورزشی یا پولی که برای پرداخت حق عضویت به یک باشگاه ورزشی، به یک زمین ورزشی دولتی برای یک دور بازی پرداخته می‌شود، مثال‌هایی از هزینه‌های ورزشی مشتریان برای دریافت کالاها و یا خدمات ورزشی‌اند. مصارف ورزشی فردی، شاخصی بسیار جامع است، زیرا تمام پولی را که مردم برای انواع کالا و خدمات می‌پردازند، در برمی‌گیرد (گنج‌خانلو و همکاران، ۲۰۲۰). مخارج ورزشی خانوار که از آثار اقتصادی مستقیم ورزش محسوب می‌شود، همواره از ابعاد مختلفی، دارای اهمیت بوده است. مخارج ورزشی خانوار می‌تواند به‌طور مستقیم بر تولید ناخالص داخلی بخش ورزش و به‌تبع آن تولید ناخالص داخلی کل کشور اثر بگذارد. بر اساس تحقیقات انجام‌گرفته در این زمینه، هزینه‌های ورزشی خانوار ایران در سال ۱۳۸۵، ۳۱٪ درصد کل هزینه خانوار و ۱۶٪ درصد تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص می‌دهد (عسکریان و همکاران، ۲۰۱۵).

هزینه‌های ورزشی یک کشور بیانگر میزان اهمیت آن کشور به ورزش و میزان سلامتی آن است و از سوی دیگر، به‌طور مشخص می‌توان گفت که یک جامعه سالم، کاهش هزینه‌های سربار درمانی را برای خانوار و کشور در پی دارد که از این بعد نیز بسیار شایان توجه است. در این خصوص عسکریان و جعفری (۱۳۸۵) در تحقیقی در زمینه مقایسه هزینه‌های ورزشی و درمانی خانوار، اعلام کردند که هزینه‌های درمانی در ایران حدود ۲۹ برابر هزینه‌های ورزشی است و ارتباط منفی معناداری بین هزینه‌های ورزشی و درمانی وجود دارد. همچنین استرالیا اعلام کرده است که تنها با مشارکت ۱۰ درصد از جامعه بزرگسالان این کشور در برنامه‌های منظم فعالیت جسمانی،

1. Pattern of Sports Consumption

2. Gross Domestic Product (GDP)

3. Hone & Marisennayya

4. Central Product Classification (CPC)

سالانه حدود ۶۰۰ میلیون دلار از هزینه‌های درمانی این کشور کاسته می‌شود (نانا^۱ و همکاران، ۲۰۰۲). کانادا نیز تحقیقات گسترده‌ای در این زمینه انجام داده است. بر اساس مدارک موجود تمامی هزینه‌های درمانی مستقیم مانند هزینه‌های دارو، پزشک، بیمارستان و آزمایش در سال ۱۹۹۳ معادل ۴۴ میلیارد دلار برآورد شده است، که چنانچه هزینه‌های درمانی غیرمستقیم مانند ناتوانایی‌هایی که در کوتاه‌مدت یا طولانی‌مدت عارض می‌شود، به آن اضافه شود، بالغ بر ۱۲۹ میلیارد دلار می‌شود که حدود ۲۱ درصد GDP است. همچنین بیماری‌های قلبی-عروقی که بزرگ‌ترین عامل مرگ‌ومیر در کانادا به‌شمار می‌آید، سالانه ۷۹,۰۰۰ نفر را درگیر می‌کند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم ۱۹/۷ میلیارد دلار هزینه در بردارد. درحالی‌که فعالیت جسمانی منظم، خطر فشار خون بالا، حمله قلبی و بیماری‌های قلبی، کرونری را تا بیش از ۵۰ درصد کاهش می‌دهد. طی بررسی‌های انجام‌گرفته، معالجه مشکلات قلبی به‌تنهایی سالانه ۲/۳ میلیارد دلار هزینه در بردارد، درحالی‌که به ازای افزایش هر یک درصد به جامعه فعال، هزینه معالجات این نوع بیماری ۱۰/۳ میلیون دلار کاهش می‌یابد (گزارش مجلس عوام کانادا؛ ۲۰۰۴).

بررسی مخارج ورزشی خانوار، بر اساس مبنای نظری اقتصاد، همواره از دو منظر قابل بررسی بوده است؛ در دیدگاه اول که بر مبنای نظریه‌های ارتودکسی است و بر نظریه تقاضای اقتصادی سنتی متمرکز شده است، مخارج و الگوی مصرف را در راستای قیمت تعیین‌شده و عوامل اثرگذار بر آن بررسی می‌کند (دانوارد و راسیوت^۲، ۲۰۱۰)؛ دیدگاه دوم که بر مبنای نظریه‌های هترودوکس است، عوامل مؤثر بر هزینه‌های ورزشی خانوار را، احساسات، نگرش‌ها، تعاملات اجتماعی و سبک زندگی می‌داند (شردر^۳ و همکاران، ۲۰۱۱). در چارچوب هزینه‌های ورزشی، و به‌طور خاص، نظریه‌ای که بیشترین کاربرد را دارد، نظریه بکر^۴ (۱۹۶۵) است که بر اساس نظریه‌های ارتودوکس است و تحقیق حاضر بر اساس مبنای نظری آن است. هزینه‌های مرتبط با ورزش در سبد هزینه خانوار و روند رو به رشد آن در بسیاری از کشورها و کشش‌پذیری زیاد آن با سطح درآمد، بخش چشمگیری از فعالیت‌های مرتبط به مدار گردش اقتصادی صنعت ورزش جامعه را به خود اختصاص می‌دهد، از این‌رو بررسی آن و تعیین عوامل اثرگذار بر آن، بسیار حائز اهمیت است. برای مثال در سال ۲۰۱۷، هزینه‌های ورزشی مردم در ایالت متحده بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار بوده است (کاتز^۵، ۲۰۱۷). بعضی از خانوارهای آمریکایی به‌طور متوسط ۶/۸ درصد از هزینه‌های خود را صرف کالا و خدمات ورزشی اعم از عضویت باشگاه، هزینه‌های ورودی، تجهیزات ورزشی، مسافرت‌های ورزشی و تمامی هزینه‌های غیرمستقیم می‌کنند. بر اساس گزارش‌ها، متوسط هزینه‌های هر خانوار کانادایی در بخش تجهیزات ورزشی و تفریحی مرتبط با آن در سال ۲۰۱۹، به بیش از ۲۰۰ دلار کانادا رسیده که در مقایسه با سال‌های گذشته، افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد (تای^۶، ۲۰۲۳). این در حالی است که مجموع هزینه‌های ورزشی خانوار کانادا در سال ۲۰۰۴، ۱۸/۸ درصد برآورد شده است (شردر و همکاران، ۲۰۱۰). میزان هزینه‌های ورزشی خانوار ایرانی در پژوهش‌های قبلی، بیانگر سطح پایینی است (عسکریان و جعفری، ۲۰۰۸). به‌طور مثال سرانه ورزشی خانوار کانادایی در سال ۲۰۰۹ حدود ۱۳۶ برابر سرانه ورزشی خانوار ایرانی بوده است (عسکریان و جعفری، ۲۰۰۹).

در برخی تحقیقات نشان داده شده است که درآمد کم و جمعیت زیاد برخی خانواده‌ها، مانع مهمی برای عدم مشارکت و هزینه در ورزش است و سیاست‌های اتخاذی دولت به‌منظور جلوگیری از آن بسیار حائز اهمیت است (تیبوت^۷ و همکاران، ۲۰۱۷). آياش و سک^۸ (۲۰۲۰) نیز به اندازه خانوار و تحصیلات سرپرستان خانوار در نابرابری هزینه‌های مصرفی اشاره کرده‌اند. شاخص‌های فقر، احتمال محرومیت خانواده‌های کم‌درآمد را در بحث مشارکت ورزشی افزایش داده است (لوپز و سوارز، ۲۰۱۲)، که این عامل ناشی از افزایش نابرابری درآمد در کشورهاست (تیبوت و همکاران، ۲۰۲۰). در تحقیق ویل^۹ (۲۰۱۶)، قدرت خرید و سطح تحصیلات بالاتر، به صرف زمان و هزینه

1. Nana

2. House of Commons Canada

3. Downward & Raschiute

4. Scheerder

5. Becker

6. Kutz

7. Tighe

8. Thibaut

9. Ayyash & Sek

10. Veal

بیشتری در ورزش منجر شده است. ویکر^۱ و همکاران (۲۰۱۰) نیز نشان دادند، افرادی که درآمد و تحصیلات بالاتری دارند، مشارکت بیشتری نسبت به بقیه دارند و سال‌های بیشتری به ورزش می‌پردازند و سرمایه‌گذاری زمان و هزینه بیشتری داشته‌اند (ویکر و همکاران، ۲۰۱۰).

بر اساس دیدگاه ایکا^۲ و همکاران (۲۰۲۰)، مشکل عمده محققانی که می‌خواهند رفتار مصرف‌کننده و عوامل اثرگذار بر آن را مطالعه کنند، فقدان داده‌های قابل اعتماد و منسجم است. از آنجایی که شناخت الگوی مصرف ورزشی خانوار، از ابزارهای مهم برای ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی هر کشور در زمینه ورزش و تندرستی، به‌شمار می‌رود (گارسیا^۳ و همکاران، ۲۰۱۱) و موجب رسیدن به اهداف توسعه پایدار در جوامع می‌شود (گزارش سازمان ملل، ۲۰۲۲)، تاکنون تحقیق جامعی که هزینه‌های ورزشی خانوار را در خرید لوازم و تجهیزات به‌دقت بررسی کند، انجام نگرفته است. از این رو پرسش اصلی این تحقیق آن است که روند تغییرات مصارف ورزشی خانوار ایرانی، طی یک دوره ۱۵ ساله به چه شکلی است؟ و کدام محصولات و تجهیزات با رشد مثبت یا منفی روبه‌رو بوده‌اند؟ تحقیق حاضر نه تنها می‌تواند زمینه‌ساز بررسی‌های آتی بر روی نقش عوامل اثرگذار بر این تغییرات باشد، بلکه کاربردهای اساسی و متنوع از نتایج این آمارگیری شامل بررسی الگوی مصرف ورزشی خانوارهای شهری و روستایی، مطالعه روند مصرف کالاها و خدمات ورزشی، ارزیابی آثار سیاست‌های اقتصادی در زمینه تأمین عدالت اجتماعی و بررسی توزیع درآمد و امکانات و تسهیلات خانوارها را در کشور نشان می‌دهد که زمینه‌ساز تصمیمات بسیار مهم در این زمینه برای دست‌اندرکاران خواهد بود.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است و به دلیل ماهیت موضوع، اطلاعات با استفاده از روش کتابخانه‌ای و به شکل اسنادی جمع‌آوری شد. بدین‌منظور از اطلاعات موجود از مرکز آمار ایران استفاده شد. ابتدا داده‌های مربوط به مصارف ورزشی خانوار طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۵ که بخشی از هزینه‌های تفریح، سرگرمی و خدمات فرهنگی را تشکیل می‌دهد و در هفت گروه شامل پوشاک، کفش، انواع توپ، فراگیری ورزش‌های مختلف، تهیه بلیت، ورودیه و حق عضویت، کرایه لوازم، کتاب و نشریات و سایر تجهیزات ورزشی تقسیم می‌شود، طی سال‌های مذکور در سه بخش شهری، روستایی و کل جمع‌آوری شد. داده‌های حاصله ابتدا با روش‌های آمار توصیفی در قالب جداول و نمودار تنظیم شد و بر اساس روش‌های اقتصادسنجی، تغییرات نسبی و واقعی و سپس برای از بین بردن آثار تورم، طی سال‌های یادشده رشد نسبی و واقعی آن طبق روش‌های محاسباتی زیر، محاسبه شد:

$$\text{Ratio Change} = X_n - X_i$$

$$\text{Real Change} = (PI_i - PI_n) \cdot \text{Ratio Change}$$

$$\text{Ratio Growth Rate} = [X_n - X_i] / X_i \cdot 100$$

$$\text{Real Growth Rate} = [\text{Real Change} / X_i] \cdot 100$$

در فرمول‌های مذکور، X_i مصارف ورزشی سال پایه، X_n مصارف ورزشی سال n ام و PI_i نیز شاخص قیمت سال پایه و PI_n شاخص قیمت سال n ام است.

سپس از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای تعیین طبیعی بودن توزیع داده‌ها، از روش‌های آمار استنباطی به‌منظور بررسی معنادار بودن، از آزمون t همبسته برای بررسی میزان رشد هزینه‌ها، اختلاف میانگین هزینه‌های ورزشی خانوار طی سال‌های مذکور و مقایسه سرانه هزینه‌های ورزشی خانوار شهری و روستایی از t مستقل در سطح معناداری $\alpha \leq 0.05$ و با نرم‌افزار آماری اس پی اس نسخه ۲۱، استفاده شد.

1. Wicker

2. Eika

3. García

4. SPSS

یافته‌های پژوهش

بر اساس یافته‌های به‌دست‌آمده، کل هزینه‌های ورزشی خانوار در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵، به‌ترتیب ۶۵۱ و ۱۳۱۸ میلیارد ریال بوده است. بالاترین سهم هزینه‌شده در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵ مربوط به کفش، پوشاک و هزینه‌ی فراگیری ورزشی بوده است. همچنین بیشترین میزان رشد واقعی به‌ترتیب در خرید کتاب و نشریات، کرایه‌ی وسایل و بلیت و ورودیه‌ها دیده می‌شود. سرانه‌ی ورزشی هر خانوار ایرانی در سال ۱۳۸۰ برابر با ۴۴۷۹۳ ریال بوده که در سال ۱۳۹۵ به میزان ۵۴۴۷۲ ریال رسیده و ۹۶۷۹ ریال افزایش داشته است، ولی تنها ۲۰/۱ درصد رشد واقعی داشته است (جدول ۱).

جدول ۱. هزینه‌های ورزشی خانوار (شهری و روستایی) از سال ۱۳۸۰-۱۳۹۵

نوع هزینه	سال ۱۳۸۰	سهم از کل %	سال ۱۳۹۵	سهم از کل %	تغییرات نسبی (میلیارد ریال)	تغییرات واقعی (میلیارد ریال)	رشد نسبی %	رشد واقعی %
پوشاک ورزشی	۱۲۸	۱۹/۷	۲۸۸	۲۱/۹	۱۶۰	۱۴۸/۸	۱۲۵	۱۱۶/۲۵
کفش ورزشی	۲۲۲	۳۴/۱	۳۲۲	۲۴/۴	۱۰۰	۹۳	۴۵/۰۵	۴۱/۸۹
توپ و تور	۳۷	۵/۷	۱۰۰	۷/۶	۶۳	۵۸/۵۹	۱۷۰/۲۷	۱۵۸/۳۵
فراگیری ورزشی	۹۲	۱۴/۱	۱۷۲	۱۳	۸۰	۷۴/۴	۸۶/۹۶	۸۰/۸۷
بلیت و ورودیه	۴۵	۶/۹	۱۲۸	۹/۷	۸۳	۷۷/۲	۱۸۴/۴۴	۱۷۱/۵۳
کرایه وسایل	۲۴	۳/۷	۸۱	۶/۱	۵۷	۵۳	۲۳۷/۵	۲۲۰/۸۸
کتاب و نشریات	۱۷	۲/۶	۹۲	۷	۷۵	۶۹/۷۵	۴۴۱/۲	۴۱۰/۲۹
سایر تجهیزات	۸۶	۱۳/۲	۱۳۵	۱۰/۲	۴۹	۴۵/۵۷	۵۶/۹۸	۵۲/۹۹
جمع کل	۶۵۱	۱۰۰	۱۳۱۸	۱۰۰	۶۶۷	۶۲۰/۳۱	۱۰۲/۴۶	۹۵/۲۹
سرانه (ریال)	۴۴۷۹۳		۵۴۴۷۲		۹۶۷۹	۹۰۰/۱/۵	۲۱/۶	۲۰/۱

از کل هزینه‌های ورزشی در سال ۱۳۸۰، ۴۸۷ میلیارد ریال و معادل ۷۴/۸ درصد مربوط به هزینه‌های ورزشی خانوار شهری و تنها ۱۶۴ میلیارد ریال و معادل ۲۵/۲ درصد مربوط به هزینه‌های ورزشی خانوار روستایی بوده است (جدول ۲ و ۳). در سال ۱۳۹۵، هزینه‌های ورزشی خانوار شهری، ۸۰۱ میلیارد ریال و معادل ۶۰/۸ درصد و هزینه‌های ورزشی خانوار روستایی ۵۱۷ میلیارد ریال و معادل ۳۹/۲ درصد بوده است. بیشترین رشد واقعی هزینه‌های ورزشی خانوار شهری، به‌ترتیب مربوط به خرید کتاب و نشریات، کرایه‌ی وسایل و خرید توپ و تور

بوده است. همچنین بیشترین رشد واقعی هزینه‌های ورزشی خانوار روستایی، به ترتیب مربوط به خرید کتاب و نشریات، بلیت و ورودیه‌ها و هزینه فراگیری ورزشی است.

سرانه ورزشی هر خانوار شهری در سال ۱۳۸۰ برابر با ۴۹۰۲۶ ریال بوده است که در سال ۱۳۹۵ به میزان ۴۴۱۹۲ ریال یعنی ۴۸۳۴ ریال کاهش یافته است. به عبارت دیگر، ۹/۲ درصد رشد منفی داشته است. در حالی که سرانه ورزشی هر خانوار روستایی در سال ۱۳۸۰ برابر با ۳۵۶۵۳ ریال بوده و در سال ۱۳۹۵ به ۸۵۳۸۵ ریال رسیده و ۴۹۷۳۲ ریال افزایش داشته است؛ یعنی ۱۲۹/۷ درصد رشد مثبت واقعی داشته است.

جدول ۲. هزینه‌های ورزشی خانوار شهری از سال ۱۳۸۰-۱۳۹۵

نوع هزینه	سال ۱۳۸۰	سهم از کل %	تغییرات		سال ۱۳۹۵	سهم از کل %	رشد نسبی %	رشد واقعی %
			نسبی (میلیارد ریال)	واقعی (میلیارد ریال)				
پوشاک ورزشی	۹۵	۱۹/۵	۶۴	۵۹/۵۲	۱۵۹	۱۹/۸	۶۷/۳۷	۶۲/۶۵
کفش ورزشی	۱۲۸	۲۶/۳	۳۸	۳۵/۳۴	۱۶۶	۲۰/۷	۲۹/۶۹	۲۷/۶۱
توپ و تور	۲۸	۵/۷	۳۱	۲۸/۸۳	۵۹	۷/۴	۱۱۰/۷۱	۱۰۲/۹۶
فراگیری ورزشی	۸۸	۱۸/۱	۳۹	۳۶/۲۷	۱۲۷	۱۵/۹	۴۴/۳۲	۴۱/۲۲
بلیت و ورودیه	۴۳	۸/۸	۳۴	۳۱/۶۲	۷۷	۹/۶	۷۹/۰۷	۷۵/۵۳
کرایه وسایل	۲۱	۴/۳	۳۱	۲۸/۸۳	۵۲	۶/۵	۱۴۷/۶۲	۱۳۷/۲۹
کتاب و نشریات	۱۶	۳/۳	۴۹	۴۵/۵۷	۶۵	۸/۱	۳۰۶/۲۵	۲۸۴/۸۱
سایر تجهیزات	۶۸	۱۴	۲۸	۲۶/۰۴	۹۶	۱۲	۴۱/۱۸	۳۸/۲۹
جمع کل	۴۸۷	۱۰۰	۳۱۴	۲۹۲/۰۲	۸۰۱	۱۰۰	۶۴/۴۸	۵۹/۹۶
سرانه (ریال)	۴۹۰۲۶		-۴۸۳۴	-۴۴۹۵/۶	۴۴۱۹۲		-۹/۹	-۹/۲

جدول ۳. هزینه‌های ورزشی خانوار روستایی از سال ۱۳۸۰-۱۳۹۵

نوع هزینه	سال ۱۳۸۰ (میلیارد ریال)	سهم از کل %	تغییرات		سال ۱۳۹۵ (میلیارد ریال)	سهم از کل %	رشد نسبی %	رشد واقعی %
			نسبی (میلیارد ریال)	واقعی (میلیارد ریال)				
پوشاک ورزشی	۳۳	۲۰/۱	۹۶	۸۹/۲۸	۱۲۹	۲۵	۲۹۰/۹	۲۷۰/۵۵
کفش ورزشی	۹۴	۵۷/۳	۶۲	۵۷/۶۶	۱۵۶	۳۰/۲	۶۵/۹۶	۶۱/۳۴

۳۳۰/۶۷	۳۵۵/۵۶	۲۹/۷۶	۳۲	۷/۹	۴۱	۵/۵	۹	توپ و تور
۹۵۳/۲۵	۱۰۲۵	۳۸/۱۳	۴۱	۸/۷	۴۵	۲/۴	۴	فراگیری ورزش
۲۲۷۸/۵	۲۴۵۰	۴۵/۵۷	۴۹	۹/۹	۵۱	۱/۲	۲	بلیت و ورودیه
۸۰۶	۸۶۶/۶۷	۲۴/۱۸	۲۶	۵/۶	۲۹	۱/۸	۳	کرایه وسایل
۲۴۱۸	۲۶۰۰	۲۴/۱۸	۲۶	۵/۲	۲۷	۰/۶	۱	کتاب و نشریات
۱۰۸/۵	۱۱۶/۶۷	۱۹/۵۳	۲۱	۷/۵	۳۹	۱۱	۱۸	سایر تجهیزات
۲۰۰/۱۸	۲۱۵/۳۴	۳۲۸/۲۹	۳۵۳	۱۰۰	۵۱۷	۱۰۰	۱۶۴	جمع کل
۱۲۹/۷	۱۳۹/۵	۴۶۲۵۰/۸	۴۹۷۳۲		۸۵۳۸۵		۳۵۶۵۳	سرانه (ریال)

جدول ۴. سرانه هزینه های ورزشی خانوار شهری و روستایی در سال های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵

نوع هزینه	سرانه شهری ۱۳۸۰	سرانه شهری ۱۳۹۵	سرانه روستایی ۱۳۸۰	سرانه روستایی ۱۳۹۵
پوشاک ورزشی	۹۵۶۴	۸۷۷۲	۷۱۷۴	۲۱۳۰۵
کفش ورزشی	۱۲۸۸۶	۹۱۵۸	۲۰۴۳۵	۲۵۷۶۴
توپ و تور	۲۸۱۹	۳۲۵۵	۱۹۵۶	۶۷۷۱
فراگیری ورزش	۸۸۵۹	۷۰۰۷	۸۷۰	۷۴۳۲
بلیت و ورودیه	۴۳۳۹	۴۲۴۸	۴۳۵	۸۴۲۳
کرایه وسایل	۲۱۱۴	۲۸۶۹	۶۵۲	۴۷۸۹
کتاب و نشریات	۱۶۱۱	۳۵۸۶	۲۱۷	۴۴۵۹
سایر تجهیزات	۶۸۴۶	۵۲۹۶	۳۹۱۳	۶۴۴۱
کل	۴۹۰۲۶۶	۴۴۱۹۲	۳۵۶۵۳	۸۵۳۸۵

پیش از تعیین ارتباط میان متغیرهای تحقیق و تشریح و تجزیه و تحلیل داده ها، به منظور بررسی نوع توزیع داده ها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد (جدول ۵).

جدول ۵. آزمون تعیین نرمال بودن متغیرهای اصلی تحقیق

متغیر	آماره کولموگروف - اسمیرنوف	مقدار p
سرانه شهری ۱۳۸۰	۱/۵۱	۰/۰۶
سرانه شهری ۱۳۹۵	۱/۲۲	۰/۰۹
سرانه روستایی ۱۳۸۰	۰/۹۰۷	۰/۳۸
سرانه روستایی ۱۳۹۵	۰/۹۷۲	۰/۳۰

در جدول ۶، اختلاف میانگین هزینه‌های ورزشی خانوار شهری و روستایی طی سال‌های مذکور، بررسی شده است. با توجه به نتایج به‌دست آمده، رشد هزینه‌های شهری و روستایی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۵، معنادار است.

جدول ۶. نتایج آزمون تی وابسته برای مقایسه رشد میانگین شهری و روستایی

متغیر	آماره t	درجه آزادی	مقدار p
هزینه‌های شهری (۸۰ و ۹۵)	-۲/۲۶۹	۸	۰/۰۵
هزینه‌های روستایی (۸۰ و ۹۵)	-۲/۴۰۶	۸	۰/۰۵

در جدول ۷ نیز میانگین سرانه‌های ورزشی شهری و روستایی سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵ نشان داده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، سرانه هزینه‌های ورزشی خانوار شهری و روستایی در سال ۱۳۸۰ تفاوت معناداری ندارد؛ در حالی که سرانه هزینه‌های ورزشی خانوار شهری و روستایی در سال ۱۳۹۵ تفاوت معناداری دارد.

جدول ۷. نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین سرانه شهری و روستایی

متغیر	آماره t	درجه آزادی	مقدار p
سرانه شهری-روستایی ۱۳۸۰	۱/۰۸۶	۸	۰/۳۱
سراة شهری-روستایی ۱۳۹۵	-۲/۴۰۶	۸	۰/۰۴

بحث و نتیجه‌گیری

بررسی روند تغییرات الگوی مصرف ورزشی خانوار ایرانی، به دلیل ارتباط آن با فعالیت‌های مرتبط به مدار گردش اقتصادی صنعت ورزش جامعه، بسیار حائز اهمیت است. هزینه‌های ورزشی خانوار به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اجزای تولید ناخالص داخلی بخش صنعت ورزش، در ایران و سایر کشورها، از اهمیت خاصی برخوردار است. بنابراین در این تحقیق، سعی شد تا روند این تغییرات در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵ بررسی شود. نتایج نشان داد که بالاترین سهم هزینه ورزشی خانوار در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۵ مربوط به کفش، پوشاک و هزینه فراگیری ورزشی بوده است. امروزه به دلیل افزایش آگاهی مردم از بهداشت و سلامتی و کوتاه شدن زمان کار در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته، ورزش اهمیت بیشتری پیدا کرده و به‌منزله یکی از مهم‌ترین عوامل افزایش سلامتی و کاهش هزینه‌های درمان، موجب توسعه برنامه‌های ملی و افزایش نسبت جمعیت و نیروی کار شده است که فرد و دولت از آن بهره می‌برند (عسکریان، و همکاران، ۲۰۲۰)؛ این مسئله موجب شده است تا مردم برای فراگیری رشته‌های مختلف ورزشی، هزینه بیشتری بپردازند. بر اساس یافته‌های پژوهش الاسری و همکاران (۲۰۲۰)، هر ورزش‌نماینده یک مشتری، وسایل و تجهیزات ورزشی نیز محسوب می‌شود که نیاز به خرید کفش و پوشاک ورزشی و به‌تبع آن سایر تجهیزات دارد. این در حالی است که استفاده از کفش و پوشاک ورزشی، برای امور روزمره عموم مردم، چه ورزشکار و چه غیرورزشکار، به دلیل راحتی از محبوبیت خاصی برخوردار است و این مسئله موجب شده است تا رتبه اول و دوم هزینه‌های ورزشی خانوار ایرانی را به خود اختصاص دهد. در ضمن نتیجه تحقیق نشان می‌دهد که بیشترین میزان رشد واقعی هزینه‌های ورزشی خانوار ایرانی، به ترتیب در خرید

کتاب و نشریات، کرایه وسایل و بلیت و ورودیه‌ها دیده می‌شود. یکی از مهم‌ترین دلایل رشد خرید کتاب و نشریات ورزشی را می‌توان افزایش بیش از سه برابری تعداد دانشجویان تربیت بدنی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۵ دانست. جذابیت رویدادهای ورزشی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محصولات صنعت ورزش، دلیلی برای رشد هزینه بلیت و ورودیه‌های خانوار است. همچنین میانگین تورم ۱۹/۲ درصدی بین سال‌های یادشده می‌تواند دلیلی برای روی آوردن مردم به کرایه وسایل ورزشی به‌جای خرید آن باشد. همان‌طور که نتیجه دیگر این تحقیق به رشد تنها ۲۰/۱ درصدی سرانه ورزشی خانوار در ورزش اشاره دارد. درآمد کم و جمعیت زیاد برخی خانواده‌ها، مانع مهمی برای عدم مشارکت و هزینه در ورزش است که در پژوهش‌های تیپوت و همکاران (۲۰۱۷) نیز به آن اشاره شده است. بر اساس دیدگاه لورا لویز و سواز (۲۰۱۲) شاخص‌های فقر، احتمال محرومیت خانواده‌های کم‌درآمد را در بحث مشارکت ورزشی افزایش داده است. تیپوت و همکاران (۲۰۲۰) تورم و افزایش نابرابری درآمد در کشورها را به‌عنوان عامل مهم تأثیرگذار بر میزان مشارکت و به‌تبع آن کاهش هزینه‌های ورزشی معرفی کرده‌اند.

سرانه ورزشی هر خانوار شهری از سال ۱۳۹۵ نسبت به ۱۳۸۰ به میزان ۴۸۳۴ ریال کاهش یافته و ۹/۲ درصد رشد منفی داشته است. در حالی که سرانه ورزشی هر خانوار روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۸۰ به میزان ۴۹۷۳۲ ریال افزایش داشته، که ۱۲۹/۷ درصد رشد مثبت واقعی داشته است. از آنجایی که سرانه به جمعیت ارتباط دارد، برای تحلیل این نتیجه باید به افزایش جمعیت شهری نسبت به روستایی اشاره داشت. بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۹۵، نرخ جمعیت شهری برابر با ۷۴/۴ درصد و نرخ جمعیت روستایی ایران، تنها ۲۵/۶ درصد اعلام شده است؛ این در حالی است که نرخ جمعیت شهری در سال ۱۳۸۰ حدود ۶۵ درصد بوده است (ضرغامی، ۲۰۰۹). روند شتابان شهرنشینی رخ داده در مناطق مختلف جهان طی سده‌های اخیر، در ایران نیز اتفاق افتاده و تغییرات زیادی در این زمینه، هم در سطح کشور و هم در سطح مناطق مختلف داخلی یا استان‌ها به‌وجود آمده است. اغلب تأیید شده است که بین شهرنشینی و توسعه، رابطه مثبت قوی وجود دارد. امروزه مناطق توسعه‌یافته جهان، دارای جمعیت شهرنشین بالای ۷۰ درصد هستند (تای، ۲۰۲۳).

در پایان باید گفت که بالا بودن سهم هزینه‌هایی همچون مسکن و خوراکی‌ها، پایین بودن میزان متوسط درآمد سالانه خانوار نسبت به هزینه‌ها، بالا بودن میزان تورم در کشور و عدم مشارکت درصد چشمگیر مردم در فعالیت‌های ورزشی نسبت به دیگر کشورهای پیشرفته، همگی در پایین بودن و روند تغییرات الگوی مصرف ورزشی خانوار تأثیر بسزایی دارند.

با توجه به اهمیت سهم هزینه‌های ورزشی خانوار، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اجزای رشد اقتصادی صنعت ورزش، بررسی تغییرات الگوی مصرف ورزشی خانوار و رصد آن، می‌تواند دست‌اندرکاران را از تغییرات آن آگاه سازد تا به‌موقع تدابیر لازم اندیشیده شود. شایان ذکر است که الگوی مصرف خانوار، می‌تواند تحت تأثیر عوامل زیادی از جمله عوامل فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قرار گیرد و بسیار گسترده بررسی شود. به‌نظر می‌رسد که عوامل اقتصادی و شرایط مالی و درآمدی خانوار و اولویت‌های زندگی آنان، در این بین نقش بسیار پررنگی دارد؛ از این‌رو در تحقیقات آتی می‌توان به آنها به شکل مبسوط و جامع‌تری پرداخت. همچنین با توجه به تورم لجام‌گسیخته و شدید حاکم بر ایران، به‌نظر می‌رسد که ایران نیز مانند کشورهای هم‌چون سوئد، با پرداخت یارانه‌های لازم برای استفاده از اماکن ورزشی و لوازم و تجهیزات مربوط، در افزایش مشارکت ورزشی مردم و به‌همراه آن افزایش هزینه‌های ورزشی و رشد صنعت ورزش ایران، می‌تواند نقش بسزایی داشته باشد. همچنین نتایج این تحقیق، برای پیامدهای سیاست در امور ورزش بسیار مهم است و باید در تدوین سیاست‌های آتی، به‌ویژه سیاست‌هایی که هدفشان کاهش نابرابری میان جمعیت و در نتیجه بهبود استانداردهای زندگی و رفاه است، در نظر گرفته شود.

تقدیر و تشکر

از داوران محترم به سبب ارائه نظرات ساختاری و علمی سپاسگزار می‌شود.

References

- [Askarian, F. \(2019\). Sports Economics. Pooya Publications Ltd. First edition. \(In Persian\).](#)
- [Askarian, F., & Jafari, A. \(2008\). An Economic Study of Family Sport Expenditure in Iran 1998 & 2001. *Research in Sport Sciences*. \(18\), 75-86. \(In Persian\).](#)
- [Askarian, F., & Jafari, A. \(2009\). Comparison of sports expenses of Iranian households in 2001 until 2006. *Research in Sports Science*. \(25\), 95-104. \(In Persian\).](#)
- [Askarian, F., Ganj Khanloo, J., & Tahmasebi, F. \(2020\). The Effect of Iranian Government Financial Costs on Private Sector Investments in Sports Products Manufacturing Workshops. *Sport Management Studies*, 12\(59\), 73-90.](#)
- [Askariyan, F., Jafari, A., & Fakhri, F. \(2015\). Influential factors on athletic performance in Iran. *Sport Management Studies*, 7\(29\), 37-50.](#)
- [Ayyash, M., & Sek, S. K. \(2020\). Decomposing inequality in household consumption expenditure in Malaysia. *Economies*, 8\(4\), 83.](#)
- [Becker, G. S. \(1965\). A Theory of the Allocation of Time. *The Economic Journal*, 75\(299\), 493-517. <https://doi.org/10.2307/2228949>](#)
- [Downward, P., & Rasciute, S. \(2010\). The relative demands for sports and leisure in England. *European sport management quarterly*, 10\(2\), 189-214.](#)
- [Eika, L., Mogstad, M., & Vestad, O. L. \(2020\). What can we learn about household consumption expenditure from data on income and assets?. *Journal of Public Economics*, 189, 104163.](#)
- [Elasri-Ejjaberi, A., Aparicio-Chueca, P., & Triadó-Ivern, X. M. \(2020\). An analysis of the determinants of sport expenditure in sports centers in Spain. *Sustainability*, 12\(23\), 10206.](#)
- [Ganj Khanloo, J., Askarian, F., & Tahmasebi, F. \(2020\). The effects of government costs on sports budget for Iranian households. *Sport Management and Development*, 9\(3\), 126-137. \(In Persian\).](#)
- [García, J., Lera-López, F., & Suárez, M. J. \(2011\). Estimation of a structural model of the determinants of the time spent on physical activity and sport: Evidence for Spain. *Journal of Sports Economics*, 12\(5\), 515-537.](#)
- [Hone, Z., & Marisennayya, S. \(2019\). Determinants of Household Consumption Expenditure in Debremarkos Town, Amhara Region, Ethiopia. *American Academic Scientific Research Journal for Engineering, Technology, and Sciences*, 62\(1\), 124-144.](#)
- [House of Commons Canada \(2004\). Sport in Canada: Leadership, Partnership and Accountability, Everybody's Business".](#)
- [Kutz, S. \(2017\). \\$100 billion—that's how much Americans spent on sports over the past 12 months. *Market Watch*.](#)
- [López, F. L., & Suárez, M. J. \(2012\). Deporte activo y pasivo: ¿Una relación de conveniencia?. *Estudios de economía aplicada*, 30\(2\), 489-512.](#)
- [Nana, G., Sanderson, K., & Goodehid, M., \(2002\). Economic Impact of Sport, *Business and Economic Research Ltd*, 1-10 \(BERL\).](#)
- [Oskoei, A., Emami, Kh \(2016\). The effect of targeted subsidy plan on household consumption pattern Urban in Iran. *Quarterly Journal of Economics and Modeling*. Volume 7, Number 26, pp. 33-48. \(In Persian\).](#)
- [Scheerder, J., Vos, S., & Taks, M. \(2011\). Expenditures on sport apparel: Creating consumer profiles through interval regression modelling. *European Sport Management Quarterly*, 11\(3\), 251-274.](#)
- [Thibaut, E., Eakins, J., Vos, S., & Scheerder, J. \(2017\). Time and money expenditure in sports participation: The role of income in consuming the most practiced sports activities in Flanders. *Sport Management Review*, 20\(5\), 455-467.](#)
- [Thibaut, E., Eakins, J., Willem, A., & Scheerder, J. \(2020\). Financial barriers for sports consumption: the dynamics of the income-expenditure relation. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 10\(3\), 245-261.](#)
- [Tigh, D. \(2023\). Average annual household expenditure on sports, athletic and recreation equipment and related services in Canada from 2010 to 2019.](#)
- [Tighe, D. \(2023\). Consumer spending on sporting equipment in the United Kingdom \(UK\) from 2000 to 2022.](#)
- [United Nations. \(2020\). Objectives de Desarrollo Ostensible.](#)

- [Veal, A. J. \(2016\). Leisure, income inequality and the Veblen effect: Cross-national analysis of leisure time and sport and cultural activity. *Leisure Studies*, 35\(2\), 215-240.](#)
- [Wicker, P., Breuer, C., & Pawlowski, T. \(2010\). Are sports club members big spenders?: Findings from sport specific analyses in Germany. *Sport Management Review*, 13\(3\), 214-224.](#)
- [Zarghami, H. \(2009\). A Look at Urban Development and Immigration Developments in Iran, *Proceedings of the Fifth Population Conference entitled "Immigration in Iran"*, Tehran: Statistics Center of Iran. \(In Persian\).](#)

